

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi

Yıl: 2018, Cilt: 19, Sayı: 4, Sayfa No: 679-697

DOI: 10.21565/ozelegitimdergisi.376764

ARAŞTIRMA

Gönderim Tarihi: 18.01.18

Kabul Tarihi: 18.08.18

Erken Görünüm: 30.08.18

Normal Gelişim Gösteren Öğrenciler ile Kaynaştırma Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Kavramına İlişkin Metafor Algıları

Sevil Büyükalın *
Gazi Üniversitesi

Zeynep Yaylacı **
Gazi Üniversitesi

Öz

Bu çalışmanın amacı normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler kavramına ilişkin metafor algılarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma modellerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde Karabük ilinde yer alan devlet okullarına devam eden 30'u kaynaştırma eğitimi alan 72 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri "Sosyal bilgiler gibidir; çünkü....." cümlesinin yer aldığı açık uçlu görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre normal gelişim gösteren öğrencilerin 9 kategoride 33 metafor; kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin 11 kategoride 25 metafor ürettiği görülmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin sosyal bilgiler kavramını ağırlıklı olarak "tarih" ve "geçmiş" kavramlarıyla ilişkilendirdikleri ortaya çıkmıştır. Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin normal gelişim gösteren öğrencilere nazaran daha somut metaforlarla sosyal bilgiler kavramını açıkladıkları araştırmada elde edilen diğer bir sonuçtur. Ayrıca diğer öğrencilerden farklı olarak kaynaştırma öğrencilerinin ürettikleri metaforlarla sosyal bilgilerin gerekli olduğunu, kendilerini sosyalleştirerek görgü ve davranış kurallarını öğrettiğini vurgulamaları araştırmanın dikkate değer başka bir sonucudur.

Anahtar sözcükler: Sosyal bilgiler, metafor, kaynaştırma, özel gereksinimli öğrenci, normal gelişim gösteren öğrenci.

Önerilen Atıf Şekli

Büyükalın, S., & Yaylacı, Z. (2018). Normal gelişim gösteren öğrencileri ile kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler kavramına ilişkin metafor algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 19(4), 679-697. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.376764

*Dr. Öğr. Üyesi, E-posta: sevilb@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4955-4405>

**Sorumlu Yazar: E-posta: zeynepyaylac@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4380-3079>

Toplumsal gelişmelerle birlikte eğitim sistemi de değişmekte ve yenilenmektedir. Günümüz eğitim sistemini, çağdaş kılan özelliklerinden biri bireysel farklılıklara önem vermesi ve ona göre şekillenebilmesidir. Bu şekillenmenin gözle görülür örneklerinden biri kaynaştırma eğitiminin benimsenmesi ve uygulanmasıdır.

Kaynaştırma eğitimi, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencinin, gerektiğinde destek özel eğitim hizmetleri sağlanması koşuluyla, normal gelişim gösteren öğrencilerle aynı ortamda eğitim almasıdır (Kırcaali- İftar, 1992). Bir açıdan fırsat eşitliği olarak da ifade edilebilecek olan bu durum hem özel gereksinimli olan öğrenciler için hem de normal gelişim gösteren öğrenciler için fayda sağlamaktadır. Kaynaştırma eğitiminin sağladığı bu faydalar normal gelişim gösteren öğrenciler için farklılıkları fark etme, empati kurabilme, gerçekçi bir bakış açısı kazanabilme; özel desteğe ihtiyaç duyan bireyler için toplumdaki soyutlanmaları engelleme, akranlarını gözlemleyerek yeni beceriler kazanmalarını sağlama, toplumsal yaşamı öğrenme gibi becerilerle örneklendirilebilir (Kargın, 2006).

Program yapısı incelendiğinde kaynaştırma öğrencilerine bu becerilerin kazandırılmasında etkili olacak derslerden biri de sosyal bilgiler dersidir. Çünkü sosyal bilgiler dersi özel gereksinim duyan öğrencinin toplumsal yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan iletişim, gözlem, empati, sosyal katılım, yaratıcılık, karşılaştırma yapma, karar verme, gibi temel ve pratik becerileri; basılı görsel kaynakları kullanma, bilimsel araştırma yapma, tablo grafik okuma, yazılı anlatım vs. gibi akademik becerileri ve öğrenciyi merkeze alarak, öğrenciye öğrenmeyi öğreterek tüm bu becerileri kazanmalarını sağlayacak program yeterliliğine sahiptir (Yaylacı ve Aksoy, 2016).

Kaynaştırma eğitiminden beklenen bu faydaların sağlanabilmesi için öğretmen yetiştirme ve ders programı geliştirme süreçlerinin özel gereksinimli öğrencileri göz önünde bulundurarak şekillendirilmesi gerektiğini yadsınamaz bir gerçek olarak düşünürsek sosyal bilgiler programının da bu bağlamda daha da iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu öğrenci grubuyla yapılacak olan çalışmaların sosyal bilgiler dersinin öğretim süreci, sosyal bilgiler öğretmenlerinin yeterlilikleri hatta sosyal bilgiler programının yeterliliği açısından önemli ipuçları vermesi kuvvetle muhtemeldir. Dolayısıyla bu çalışmanın nihai amacı da kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin ürettikleri metaforlardan yola çıkarak sosyal bilgiler programı ve sosyal bilgiler dersinin öğretim süreci hakkında ipuçları elde etmek, elde edilen verilerle programın özel gereksinimli bireyler açısından iyileştirilmesi sürecine katkıda bulunmaktır.

Kaynaştırma Eğitimi Bağlamında Sosyal Bilgiler Alanında Yapılan Çalışmalar

Sosyal bilgiler öğretimi alanında kaynaştırma eğitimi konu alan çalışmalar incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi yeterlilikleri ile kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşleri, kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki uygulamalarına ilişkin çalışmalar karşımıza çıkmaktadır. Topçu ve Katılmış (2013) "Yarı Zamanlı Kaynaştırma Eğitimi Alan Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Görüşleri" adlı çalışmalarında sosyal bilgiler dersinin bu niteliklerinden dolayı, bu çalışmada yarı zamanlı kaynaştırma eğitimi alan ortaokul öğrencilerinin bu derse yönelik düşüncelerini tespit etmek amaçlamışlardır. Manisa il merkezinde bulunan bazı ortaokullarda eğitim gören toplam 30 kaynaştırma öğrencisi, araştırmanın katılımcıları olarak belirlenmiştir. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve geliştirme aşamasında uzman görüşleri alınarak gerekli düzeltmelerin yapıldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yaylacı ve Aksoy (2016) "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimindeki Yeterlilikleri" adlı çalışmalarında sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olup olmadıklarını ortaya koymak amacıyla Ankara il merkezinde (Çankaya, Yenimahalle, Keçiören) görev yapan 102 sosyal bilgiler öğretmeni ile çalışmışlardır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre kaynaştırma eğitimi konusunda sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim sürecini planlama ve düzenlemede yeterli bilgi ve beceriye sahip oldukları, izleme ve değerlendirme süreci ile mesleki gelişim sağlamada yetersiz oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi destekledikleri; fakat kaynaştırma eğitimi konusunda kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Demirezen ve Akhan (2016) “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamalarına İlişkin Görüşleri” adlı çalışmalarında sosyal bilgiler öğretmenlerinin okullarındaki kaynaştırma uygulamalarına yönelik görüşlerini değerlendirmek amacıyla Antalya il merkezinde görev yapan 21 sosyal bilgiler öğretmeni ile görüşme yapmışlardır. Araştırma sonunda kaynaştırma uygulamalarının sosyal bilgiler derslerinde verimli geçmediği, öğretmenlerin bu konuda istedikleri düzeyde performans sergileyemedikleri ve kendilerini kaynaştırma konusunda yetersiz gördükleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Görmez (2016) “Kaynaştırma Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Performans Düzeyleri” adlı çalışmasında kaynaştırma eğitimi kapsamında ortaokullarda öğrenimlerine devam eden özel gereksinimli öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde göstermiş oldukları performans düzeylerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Kaynaştırma öğrencilerinin dersteki performans düzeylerini ortaya koyabilmek için yapılandırılmamış gözlem tekniğinden, yararlanılmıştır. Van ilinde bulunan 14 ortaokul ve bu okullarda öğrenim gören 39 kaynaştırma öğrencisi ile yapılan çalışmada; kaynaştırma öğrencilerinin genelini özel öğrenme güçlüğü çeken çocuklardan oluştuğu; bu öğrencilerin sosyal bilgiler dersi performans düzeylerinin iyi bir düzeyde olmadığı, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programında (BEP) öğrencinin olması gereken düzey ile öğrencinin mevcut düzeyi arasında çok ciddi bir farkın olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu çalışmaların dışında “metafor”, “kaynaştırma”, “ sosyal bilgiler” kelimeleri ile yapılan aramalarda kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler kavramı ile ilgili algılarını ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmanın amacı normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin "sosyal bilgiler" kavramına ilişkin metafor algılarını ortaya koymaktır.

Çalışmada bu genel amaç kapsamında;

1. Normal gelişim gösteren öğrencilerin geliştirdikleri metaforlar hangi kategoriler altında toplanabilir?
2. Kaynaştırma öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar hangi kategoriler altında toplanabilir?
3. Normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma öğrencilerinin ürettikleri metaforlar arasında benzerlikler var mıdır?
4. Normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma öğrencilerinin ürettikleri metaforlar arasında farklılıklar var mıdır?

alt sorularına da yanıt aranmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada değişken, tartışmalı, birçok yöntem ve araştırma uygulamalarının olduğu (Punch, 2016) nitel araştırma modellerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, dünyada deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar olarak karşımıza çıkan; yabancı olmamakla birlikte anlamını tam olarak kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme yönteminde önceden belirlenmiş ölçütleri sağlayan durumlar kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Her iki öğrenci grubunun sosyal bilgiler dersini almış/alıyor olması, ikinci grup öğrencilerin kaynaştırma eğitiminden faydalanan olması ve öğrencilerin gönüllü katılım göstermesi çalışmada ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılında Karabük ilinde yer alan devlet okullarında eğitim gören 30'u kaynaştırma öğrencisi olmak üzere 72 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcı özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 1

Öğrenci sayılarına ilişkin bilgiler

Cinsiyet	Kaynaştırma öğrencisi		Normal gelişim gösteren öğrenci	
	f	%	f	%
Kız	12	16	23	31
Erkek	18	25	19	26
Toplam	30	42	42	58

Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin %42'sini kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin oluşturduğu görülürken, %58'ini normal gelişim gösteren öğrenciler oluşturmaktadır. Kaynaştırma öğrencilerinin %16'sının kız, %25'inin erkek öğrencilerden oluştuğu görülürken; araştırmaya katılan normal gelişim gösteren öğrencilerin %31'inin kız, %26'sının erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Kaynaştırma öğrencilerinin yetersizlik durumlarına ilişkin bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2

Kaynaştırma öğrencilerinin yetersizlik durumlarına ilişkin bilgiler

Yetersizlik Türü	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hafif düzeyde zihin yetersizliği	7	23.3	8	26.6	16	53.3
Özel öğrenme güçlüğü	5	16.6	3	10	8	26.6
Konuşma güçlüğü	1	3.33	0	0	1	3.33
Hafif düzeyde görme yetersizliği	0	0	2	6.66	2	6.66
Orta düzeyde zihin yetersizliği	1	3.33	2	6.66	3	10

Araştırmaya katılan kaynaştırma öğrencilerinin büyük çoğunluğunu %53.3 ile hafif düzeyde zihin yetersizliğine sahip öğrenciler oluşturmaktadır. Bu grubu %26.6 ile özel öğrenme güçlüğüne, %10 ile orta düzey zihin yetersizliğine, %6.6 ile hafif düzey görme yetersizliğine, %3.3 ile konuşma güçlüğüne sahip öğrenci grupları izlemektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri açık uçlu anket formu ile toplanmıştır. Formun ilk bölümünde öğrencilerin cinsiyeti ve sınıf düzeyine ilişkin iki soru yer alırken; anketin ikinci bölümünde öğrencilerin sosyal bilgiler kavramına ilişkin metafor algılarını ortaya koymaları amacıyla "Sosyal bilgiler ... gibidir; çünkü..." cümlesine yer verilmiştir. Metafor oluşturulurken kullanılan "gibi" sözcüğü zihinsel imgenin konusu ve kaynağı arasındaki bağı açıklamak için kullanılırken "çünkü" sözcüğü üretilen metafora mantıksal bir dayanak sağlamak amacıyla kullanılır (Saban, 2009). Bu nedenle veriler toplanırken öğrencilerin metafor üretmiş olmalarının dışında metaforlarına gerekçe olacak cümleyi de yazmaları istenmiştir.

Kaynaştırma öğrencilerinde sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkeninden farklı olarak yetersizlik türü ve düzeyinin de rehber öğretmen tarafından forma yazılması istenmiştir. Bu adımın öğrencinin formu doldurduktan sonra yapılmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca anket kaynaştırma öğrencilerine açıklayıcı bir yönerge ile sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi yazılı, basılı, görsel materyal ve belgeler içinde bulunan ancak sistematik olarak ortaya konmamış bilgileri sistematik olarak ortaya koymaya yarayan bir yöntemdir (Demir, 2014). Bu yöntemde önce konuya ilişkin betimleme ve kodlamalar yapılır, ardından elde edilen nicel ve nitel göstergelere dayanarak çıkarımlar yapılır (Arıkan, 2013). İçerik analizinde veriler, küçük bilgi etiketleri içerisinde toplanarak kodlanır, elde edilen kodlar ortak bir fikir oluşturmak amacıyla bir araya getirilerek temalar oluşturulur ardından veriler oluşturulan temalar etrafında yorumlanır (Creswell, 2016, s.186). İçerik analizi aşağıdaki adımlar uygulanarak yapılmıştır.

Verilerin kodlanması. Bu aşamada öncelikle bütün metaforlar incelenerek uygun yazılıp yazılmadıkları kontrol edilmiştir. Normal gelişim gösteren öğrenci formlarından üçü herhangi bir cevap içermemesi, üç tanesi birden fazla metafor içermesi, iki tanesi ise benzetme yönü yani gerekçesi yazılmadığı gerekçesiyle değerlendirmeye tabi tutulmazken; kaynaştırma eğitimi alan öğrenci formlarından beş tanesi cevap içermemesi, beş tanesi de benzetme yönünün yazılmaması gerekçesiyle değerlendirilmemiştir. Bunların dışında kalan 72 metafor iki öğrenci grubu için ayrı olmak üzere alfabetik sıraya göre dizilmiş ve kodlanmıştır.

Temaların oluşturulması. Temaların oluşturulması aşamasında öğrencilerin oluşturdukları metaforlar ortak özelliklerine ve benzetme yönlerine bakılarak oluşturulan kategoriler altında sınıflandırılmıştır. Normal gelişim gösteren öğrencilerin oluşturdukları metaforlar 10, kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin geliştirdiği metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır.

Geçerlik Güvenirlik Sağlanması

Araştırmanın geçerliliğinin sağlanması amacıyla formun çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere dağıtılmasına, gerekli süre verilmesine, cevaplama aşamasında birbirlerinden faydalanmalarına dikkat edilmiştir. Güvenirliği sağlamak için Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (*Güvenirlik = görüşbirliği / görüş birliği + görüş ayrılığı*) uygulanmıştır. Uzman görüşleri çerçevesinde “diğer” kategorisi altında toplanan dört metafordan “belgesel, anlam, cevap, hayatın anlamı” cevapları “geçmişe ait olan” ve “öğretici olan” kategorileri altına alınmıştır. Uzman görüşleri ile 54 metafordan 4 metaforun yer aldığı kategori değiştirilerek güvenirlik 0.93 ($54/(54+4) = 0.93$) olarak sağlanmıştır.

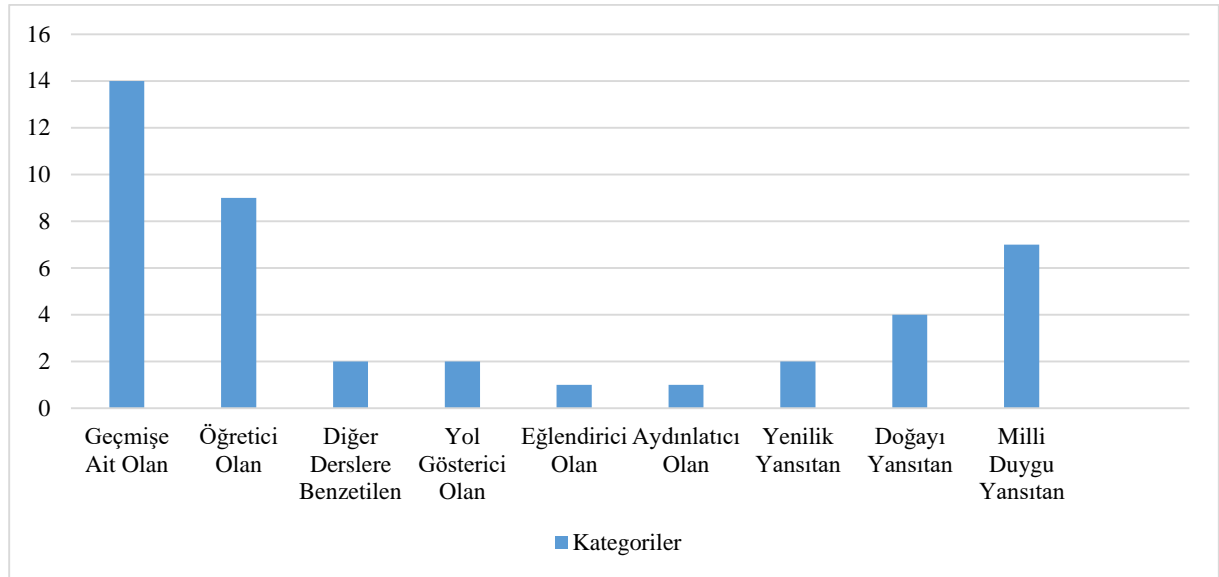
Verilerin Yorumlanması

Veri analizi aşamasında elde edilen metaforlar kaynaştırma öğrencileri ve normal gelişim gösteren öğrenciler için kategorilere göre ayrılarak yorumlanmıştır. Ardından iki öğrenci grubunun oluşturduğu metaforlar ve kategorileri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar üzerine yorumlama yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Normal gelişim gösteren öğrencilerin geliştirdikleri metaforlara ilişkin oluşturulan kategoriler Şekil 1’de gösterilmiştir.

Grafik 1. Normal gelişim gösteren öğrencilerin geliştirdikleri metaforlara ilişkin kategoriler.

Normal gelişim gösteren öğrencilerin sosyal bilgiler kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar dokuz kategori altında toplanmıştır. En çok metaforun üretildiği kategori “Geçmişe ait olan” kategorisidir. Bu kategoriye sırayla “milli duyguları yansıtan”, “öğretici olan”, “doğayı yansıtan”, “yenilik yansıtan”, “diğer derslere benzetilen”, “yol gösterici olan” “eğlendirici olan” ve “aydınlatıcı olan” kategorileri izlemektedir. Normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve kategorileri Tablo 3’te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 3

Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin “Sosyal Bilgiler” Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar ve Kategorileri

Kategori	Öğrenci	Metafor	Gereke
Geçmişe Ait Olan	Ö1	Tarih	Geçmiş anlatıyor.
	Ö8	Tarih	Sosyal bilgiler dersinde eskiden neler olup bittiğini öğreniyoruz.
	Ö22	Tarih	Eskiye yeniye ve geçmişe bize öğretiyor.
	Ö25	Tarih	Tarihimizi, geçmişimizi ülkemizi öğretir bize...
	Ö27	Tarih	Bana tarihi anlatıyor çünkü dünya üzerindeki bütün tarihi eserler benim dikkatimi çeker.
	Ö4	Geçmiş	Geçmişte yaşananları anlatır tarihimizi gösterir.
	Ö29	Geçmiş	Geçmişte olan yaşananları savaşları anlatır.
	Ö31	Geçmiş	Geçmişimizi öğretir.
	Ö12	Tarihi Eser	Tarihi eserler gibi geçmiş anlatır.
	Ö18	Tarih defteri	Tarihi bilgilerle doludur.
	Ö32	Müze	Müzeler de bize geçmişimizi gösterir.
	Ö16	Anlam	Geçmişimizin anlamını açıklar.
	Ö38	Zaman	Geçmiş zamanı ve gelecek zamanı anlatıyor bize...
	Ö7	Belgesel	Tarihi anlatan belgesel gibidir.

(devam ediyor)

Tablo 3 (devamı)

Kategori	Öğrenci	Metafor	Gerekeçe
Öğretici Yönü Olan	Ö2	Kültür	Kültürümüzü anlatan en güzel derstir.
	Ö5	Kültür	Atalarımızın kültürünü bize anlatır ve gösterir.
	Ö7	Kültür	Kültürümüzü bize öğretir.
	Ö9	Hayat	Hayatın temel kurallarını bize öğretir.
	Ö30	Bilim	İçinde yer alan bilimleri bize öğretir.
	Ö17	Bilgi	Çok güzel bilgiler öğretiyor bana...
	Ö26	Genel Bilgi	Tarihimiz geçmişimiz kültürümüz hakkında genel bilgiler verir.
	Ö3	Akl	Bize akıl verir bilgiler öğretir.
Diğer Derslere Benzetilen	Ö19	Hayatın anlamı	Bize hayatın anlamını öğretir.
	Ö35	Cevap	Bütün soruların cevabıdır.
	Ö24	Din Kültürü	Görgü ve ahlak kurallarını öğretiyor.
Yol Gösterici Olan	Ö33	Din Kültürü	İkisinde de ahlak ve kültürümüzü öğreniyoruz.
	Ö14	Öğüt	Bize ne yapıp ne yapmayacağımız anlatır.
Eğlendirici Olan	Ö6	Tarihi Küp	Bana tarihimi oyunlarla öğretti.
Aydınlatıcı Olan	Ö20	El feneri	Öğrendiğimiz bilgiler bizi aydınlatır.
Yenilikçi Olan	Ö10	Yenilik	Ülkemizde yaşanan yenilikleri ve değişiklikleri bize anlatır.
	Ö15	İcat	Kullandığımız eşyaları kimlerin icat ettiğini anlatır yeni bilgiler icat ederim.
Doğayı Yansıtan	Ö11	Doğa	Doğanın ve çevrenin güzelliklerini gösterir.
	Ö13	Hava Durumu	Bazen sıkıcı bazen eğlencelidir.
	Ö37	Çevre	Çevremizde olan her şeyi gösterir.
	Ö21	Doğal Kaynak	Bilgilerin kaynağıdır.
Milli Duyguları Yansıtan	Ö40	Atatürk	Atatürk'ün hayatını öğrendiğim çok güzel bir derstir.
	Ö36	Vatan	Aklıma vatan gelir vatanımızı nasıl kurtardığımızı anlatır.
	Ö34	Bayrak	Bayrağımızı nasıl kazandığımızı anlatır bize
	Ö39	Demokrasi	Demokrasiyi haklarımızı Sosyal bilgiler dersinden öğrendiğim için...
	Ö42	Dayanışma	Yardım etmenin önemini öğretti.
	Ö23	Savaş	Düşmanlarla yaptığımız savaşları gösterir.
	Ö41	Barış	Bize barış içinde yaşamayı anlatan bir derstir.

Tablo 3 incelendiğinde normal gelişim gösteren 42 öğrencinin ürettiği metaforlar 9 kategori altında toplanmaktadır.

Geçmişe ait olan. “Geçmişe ait olan” öğrencilerin en çok metafor ürettiği kategoridir. “Sosyal bilgiler ... benzer.” cümlesini beş öğrenci “tarih”, üç öğrenci “geçmiş”, bir öğrenci “tarihi eser”, bir öğrenci “tarih defteri”, bir öğrenci “müze” kelimeleri ile tamamlamıştır. “Tarih” metaforunu üreten öğrenciler sosyal bilgilere benzetmelerinin gerekçesi olarak (Ö1) “Geçmiş anlatıyor.”, (Ö22) “Eskiye yeniye ve geçmişe bize öğretiyor.”, (Ö8) “Sosyal bilgiler dersinde eskiden neler olup bittiğini öğreniyoruz.” cevaplarını vermişlerdir. “Geçmiş” metaforunu üreten öğrenciler sosyal bilgilere benzetmelerinin gerekçesi olarak (Ö4) “Geçmişte yaşananları anlatır tarihimizi gösterir.”, (Ö29) Geçmişte olan yaşananları savaşları anlatır.”, (Ö31) “Geçmişimizi öğretir.” cevaplarını vermişlerdir.

Öğretici yönü olan: En çok metaforun üretildiği ikinci kategori olan “Öğretici yönü olan” kategorisinde üç öğrenci “kültür”, bir öğrenci “hayat”, bir öğrenci “bilim”, bir öğrenci “bilgi”, bir öğrenci “genel bilgi”, bir öğrenci “akıl” metaforlarını üretmişlerdir. “Kültür” metaforunu üreten öğrenciler benzetme gerekçesi olarak (Ö2) “Kültürümüzü anlatan en güzel derstir.”, (Ö5) “Atalarımızın kültürünü bize anlatır ve gösterir.”, (Ö7)

“Kültürümüzü bize öğretir.” cevaplarını vermişlerdir. “Hayat” metaforunu kullanan öğrenci (Ö9) “Hayatın temel kurallarını bize öğretir.” cümlesi ile metaforunu açıklarken “bilim” metaforunu kullanan öğrenci (Ö30) “İçinde yer alan bilimleri bize öğretir.”, “hayatın anlamı” metaforunu üreten öğrenci (Ö19) “Bize hayatın anlamını öğretir.” cümlesi ile açıklama yapmıştır. “Bilgi”, “genel bilgi” ve “akıl” metaforunu kullanan öğrenciler ise (Ö17) “Çok güzel bilgiler öğretiyor bana...”, (Ö26) “Tarihimiz geçmişimiz kültürümüz hakkında genel bilgiler verir.”, (Ö3) “Bize akıl verir bilgiler öğretir.” cümleleri ile sosyal bilgilerin öğretici yönünü vurgulamışlardır.

Diğer derslere benzetilen: “Diğer derslere benzetilen” kategorisinde iki öğrenci sosyal bilgiler dersini “Din Kültürü” dersine benzetmişlerdir. Öğrenciler sosyal bilgileri din kültürü dersine benzetmelerinin gerekçesi olarak (Ö24) “Görgü ve ahlak kurallarını öğretiyor.” (Ö33) “İkisinde de ahlak ve kültürümüzü öğreniyoruz.” cümleleri ile açıklama yapmışlardır.

Yol gösterici olan: “Yol gösterici olan” kategorisinde bir öğrenci (Ö14) “Bize ne yapıp ne yapmayacağımız anlatır.” cümlesi ile sosyal bilgileri “öğüt” metaforuna benzetmiştir.

Eğlendirici olan: Bu kategoride bir öğrenci (Ö6) “tarihi küp” metaforunu “Bana tarihimi oyunlarla öğretti” cümlesi ile açıklamıştır.

Aydınlatıcı olan. “Aydınlatıcı olan” kategorisinde (Ö20) “el feneri” metaforunu “Öğrendiğimiz bilgiler bizi aydınlatır.” cümlesi ile açıklamıştır.

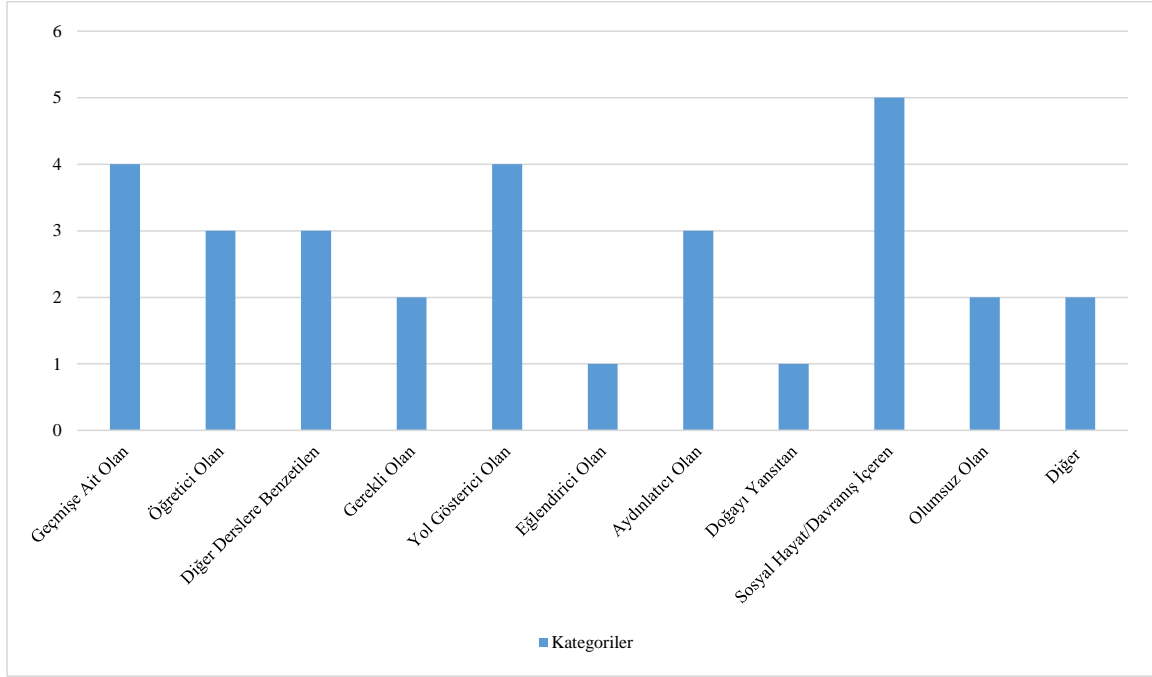
Yenilikçi olan. “Yenilikçi olan” kategorisinde birer öğrenci “yenilik” ve “icat” metaforlarını üretmişlerdir. “Yenilik” metaforunu kullanan öğrenci (Ö10) “Ülkemizde yaşanan yenilikleri ve değişiklikleri bize anlatır.” cümlesi ile “icat” metaforunu kullanan öğrenci (Ö15) “Kullandığımız eşyaları kimlerin icat ettiğini anlatır yeni bilgiler icat ederim.” cümlesi ile sosyal bilgilerin yenilikçi olan yönünü vurgulamışlardır.

Doğayı yansıtan. “Doğayı yansıtan” kategorisinde birer öğrenci “doğa”, “hava durumu”, “çevre”, “doğal kaynak” metaforlarını üretmişlerdir. “doğa” metaforunu kullanan öğrenci (Ö11) “Doğanın ve çevrenin güzelliklerini gösterir.”, “hava durumu” metaforunu kullanan öğrenci (Ö13) “Bazen sıkıcı bazen eğlencelidir.”, “çevre” metaforunu kullanan öğrenci (Ö37) “Çevremizde olan her şeyi gösterir.”, “doğal kaynak” metaforunu üreten öğrenci (Ö21) “Bilgilerin kaynağıdır.”, cümleleri ile ürettikleri metaforların benzetme yönünü açıklamışlardır.

Milli duyguları yansıtan: “Milli duyguları yansıtan” kategorisinde öğrenciler “Atatürk”, “Vatan”, “Bayrak”, “Demokrasi”, “Dayanışma”, “Savaş”, “Barış” metaforlarını üretmişlerdir. “Atatürk” metaforunu üreten öğrenci (Ö40) “Atatürk’ün hayatını öğrendiğim çok güzel bir derstir.”, “vatan” metaforunu üreten öğrenci (Ö36) “Aklıma vatan gelir vatanımızı nasıl kurtardığımızı anlatır.” ve “bayrak” metaforunu üreten öğrenci (Ö34) “Bayrağımızı nasıl kazandığımızı anlatır bize” cümlelerini metaforlarına gerekçe gösterirken; “demokrasi” metaforunu üreten öğrenci (Ö39) “Demokrasiyi haklarımızı sosyal bilgiler dersinden öğrendiğim için...”, “savaş” metaforunu üreten öğrenci (Ö23) “Düşmanlarla yaptığımız savaşları gösterir.”, “barış” metaforunu üreten öğrenci ise (Ö41) “Bize barış içinde yaşamayı anlatan bir derstir.” cümleleri ile sosyal bilgiler kavramına benzettikleri metaforları açıklamışlardır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin geliştirdikleri metaforlara ilişkin oluşturulan kategoriler Şekil 2’de gösterilmiştir.

Grafik 2. Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin geliştirdikleri metaforlara ilişkin kategoriler.

Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sosyal bilgiler kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır. En çok metaforun üretildiği kategori “Sosyal Hayat/Davranış İçeren” kategorisidir. Bu kategoriyi sırayla “yol gösterici olan”, “geçmişe ait olan”, “öğretici olan”, “diğer derslere benzetilen”, “aydınlatıcı olan”, “gerekli olan”, “doğayı yansıtan” “olumsuz olan” ve “diğer” kategorileri izlemektedir. Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve kategorileri Tablo 4’te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 4

Kaynaştırma Eğitimi Alan Öğrencilerin “Sosyal Bilgiler” Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar ve Kategorileri

Kategori	Öğrenci	Metafor	Gerekece
Geçmişe Ait Olan	KÖ16	Tarih	Geçmişte atalarımızın bıraktıklarını tarihimizi anlatır.
	KÖ23	Tarih	Eskiden olanları anlatır öğretir bize...
	KÖ6	Geçmiş	Geçmişte yaşananları öğretir.
	KÖ3	Geçmiş	Geçmişimizden bahseder ve onu öğretir.
Öğretici Olan	KÖ4	Öğretmen	Bütün bilgileri öğreten öğretmen gibi bir derstir.
	KÖ19	Öğretmen	Bize bilgiler verir.
	KÖ20	Okul	Okuldaki gibi her bilgiyi öğreniriz bu derste
Diğer Derslere Benzetilen	KÖ15	Türkçe Dersi	Güzel konuşmayı ve kuralları öğreten bir derstir.
	KÖ22	Beden Dersi	Çünkü öğretmenimiz bize oyunları oynatarak öğretiyor.
	KÖ8	Bütün dersler	Türkçe gibi konuşmayı, fen gibi çevremizi anlatır.
Gerekli Olan	KÖ12	Su	Gereklidir.
	KÖ14	Yemek	Aynı yemek gibi sosyal bilgilerle doyarız.

Tablo 4 (devamı)

Kategori	Öğrenci	Metafor	Gerekçe
Yol Gösterici Olan	KÖ21	Pusulula	<i>Pusulula gibi bana yolu gösterir.</i>
	KÖ11	Harita	<i>İçinde haritalarla ilgili bilgiler var haritalar bize yolları gösterir.</i>
	KÖ29	Harita	<i>Haritalara bakarak yol gösterir.</i>
	KÖ30	Türkiye haritası	<i>Türkiye'nin haritasına bakarak bilgileri öğrenmek çok kolay...</i>
Eğlendirici Olan	KÖ17	Oyun	<i>Oyun oynayarak güzel bilgiler öğretir.</i>
Aydınlatıcı Olan	KÖ9	Güneş	<i>Öğrendiğimiz bilgilerle bizi güneş gibi aydınlatır.</i>
	KÖ1	Işık	<i>Bize ışık olur her şeyi öğreniriz.</i>
	KÖ41	Yıldız	<i>Yıldızlar gibi bizi aydınlatır.</i>
Doğayı Yansıtan	KÖ7	Doğa	<i>Onunla öğrendiğimiz bilgilerle doğayı çevreyi temiz tutmayı öğreniriz.</i>
Sosyal Hayat/ Davranış İçeren	KÖ18	Sosyal hayat	<i>Çevremizde sosyalleşir arkadaşlar buluruz.</i>
	KÖ26	Sosyal hayat	<i>Bizi sosyalleştirir çevremize açılırız.</i>
	KÖ10	Görgü kuralları	<i>Görgü kurallarıyla güzel davranmayı öğretti.</i>
	KÖ2	Güzel davranış	<i>Bize güzel davranışları saygılı olmayı öğretti.</i>
Olumsuz Olan	KÖ5	Saygı	<i>Etrafımdaki insanlara saygılı davranmayı öğrendim.</i>
	KÖ25	Bilmece	<i>İçindeki bilgiler bilmece gibi zordur ben sevmiyorum.</i>
	KÖ13	Soru	<i>Bize zor sorular sorar öğrendiğim bilgiler zordur.</i>
Diğer	KÖ24	Hak	<i>Bana haklarımı öğretti."</i>
	KÖ28	Haklarımız	<i>Çocuk haklarını öğrendik kaç yaşından sonra çalışacağımızı...</i>

Geçmişe ait olan. “Geçmişe ait olan” kaynaştırma öğrencilerinin en çok metafor ürettiği ikinci kategoridir. “Sosyal bilgiler ... benzer.” cümlesini iki öğrenci “tarih”, iki öğrenci “geçmiş” kelimeleri ile tamamlamıştır. “Tarih” metaforunu kullanan öğrencilerden (KÖ16) “*Geçmişte atalarımızın bıraktıklarını tarihimizi anlatır.*” cümlesi ile (KÖ23) “*Eskiden olanları anlatır öğretir bize...*” cümlesi ile açıklama yapmışlardır. “Geçmiş” metaforunu kullanan (KÖ6) “*Geçmişte yaşananları öğretir.*” ile açıklama yaparken (KÖ3) “*Geçmişimizden bahseder ve onu öğretir.*” cümlesini metaforuna dayanak göstermiştir.

Öğretici olan. “Öğretici yönü olan” kategorisinde iki öğrenci “öğretmen”, bir öğrenci “okul” metaforlarını üretmişlerdir. “Öğretmen” metaforunu kullanan öğrenciler (KÖ4) “*Bütün bilgileri öğreten öğretmen gibi bir derstir.*” ve (KÖ19) “*Bize bilgiler verir.*” cümleleri ile benzetme yönünü açıklamışlardır. Sosyal bilgileri “okul” a benzeten (KÖ20) dayanak olarak “*Okuldaki gibi her bilgiyi öğreniriz bu derste*” cümlesini kullanmıştır.

Diğer derslere benzetilen. “Diğer derslere benzetilen” kategorisinde “Sosyal bilgiler ... benzer.” cümlesini “Türkçe”, “beden”, “bütün dersler” kelimeleri ile tamamlamışlardır. Sosyal bilgileri “Türkçe”ye benzeten öğrenci (KÖ15) “*Güzel konuşmayı ve kuralları öğreten bir derstir.*”, “beden dersi”ne benzeten öğrenci (KÖ22) “*Çünkü öğretmenimiz bize oyunlar oynatarak öğretiyor.*”, “bütün dersler”e benzeten öğrenci (KÖ8) “*Türkçe gibi konuşmayı, fen gibi çevremizi anlatır.*” cümlesi ile benzetmelerinin dayanağını açıklamışlardır.

Gerekli olan. “Gerekli, olan” kategorisinde öğrenciler sosyal bilgileri “su” ve “yemek” metaforları ile açıklamışlardır. “Su” metaforunu kullanan öğrenci (KÖ12) “*Gereklidir.*” açıklamasını yaparken; “yemek” metaforunu kullanan öğrenci (KÖ14) “*Aynı yemek gibi sosyal bilgilerle doyarız.*” açıklaması ile benzetme yönünü vurgulamışlardır.

Yol gösterici olan: “Yol gösterici olan” kategorisinde bir öğrenci “pusula”, iki öğrenci “harita”, bir öğrenci ise “Türkiye haritası” metaforunu kullanmıştır. “Pusulula” metaforunu kullanan öğrenci (KÖ21) “*Pusulula gibi bana yolu gösterir.*” cevabını, “harita” metaforunu kullanan öğrenciler (KÖ11) “*İçinde haritalarla ilgili bilgiler var haritalar bize yolları gösterir.*”, (KÖ29) “*Haritalara bakarak yol gösterir.*” cevaplarını, “Türkiye

haritası” metaforunu kullanan öğrenci ise (KÖ30) “*Türkiye’nin haritasına bakarak bilgileri öğrenmek çok kolay...*” cevabını vermiştir.

Eğlendirici olan. Kaynaştırma öğrencilerinin en az metafor ürettikleri kategorilerden biri olan “eğlendirici olan” kategorisinde bir öğrenci (KÖ17) “*Oyun oynayarak güzel bilgiler öğretir.*” gerekçesi ile sosyal bilgileri “oyun” metaforu ile açıklamıştır.

Aydınlatıcı olan. “Aydınlatıcı olan” kategorisinde öğrenciler “güneş”, “ışık” ve “yıldız” metaforlarını üretmişlerdir. Öğrencilerden “Güneş” metaforunu üreten (KÖ9) “*Öğrendiğimiz bilgilerle bizi güneş gibi aydınlatır.*”, “ışık” metaforunu üreten (KÖ1) “*Bize ışık olur her şeyi öğreniriz.*” ve “yıldız” metaforunu üreten (KÖ41) “*Yıldızlar gibi bizi aydınlatır.*” cümleleri ile sosyal bilgileri açıklamışlardır.

Doğayı yansıtan. Kaynaştırma öğrencilerinin en az metafor ürettikleri kategorilerden biri olan “doğayı yansıtan” kategorisinde bir öğrenci (KÖ7) “*Onunla öğrendiğimiz bilgilerle doğayı çevreyi temiz tutmayı öğreniriz.*” gerekçesi ile sosyal bilgileri “doğa” metaforu ile açıklamıştır.

Sosyal hayat/davranış içeren. Kaynaştırma öğrencilerinin en çok metafor ürettikleri kategori olan “Sosyal hayat/davranış içeren” kategorisinde iki öğrenci “sosyal hayat”, bir öğrenci “görgü kuralları”, bir öğrenci “güzel davranış”, bir öğrenci “saygı” metaforunu üretmiştir. “Sosyal hayat” metaforunu üreten öğrenciler (KÖ18) “*Çevremizde sosyalleşir arkadaşlar buluruz.*” ve (KÖ26) “*Bizi sosyalleştir çevremize açılırız.*” cümleleri ile metaforlarının gerekçelerini açıklarken; (KÖ10) “*Görgü kurallarıyla güzel davranmayı öğretti.*” açıklamasıyla sosyal bilgileri görgü kurallarına benzetmiştir. “Güzel davranış” metaforunu üreten öğrenci (KÖ2) “*Bize güzel davranışları saygılı olmayı öğretti.*” cümlesi ile “saygı” metaforunu üreten öğrenci (KÖ5) “*Etrafımdaki insanlara saygılı davranmayı öğrendim.*” Cümlesi ile benzetme gerekçesini açıklamıştır.

Olumsuz olan. “Olumsuz olan” kategorisinde öğrenciler “bilmece” ve “soru” metaforlarını üretmişlerdir. “Bilmece” metaforunu üreten (KÖ25) “*İçindeki bilgiler bilmece gibi zordur ben sevmiyorum.*” ve “soru” metaforunu üreten (KÖ13) “*Bize zor sorular sorar öğrendiğim bilgiler zordur.*” cümleleri ile sosyal bilgilerin olumsuz gördükleri kısımlarını vurgulamışlardır.

Diğer. “Diğer” kategorisinde öğrenciler sosyal bilgiler kavramını “hak” ve “haklarımız” kavramlarıyla tanımlamışlardır. Aynı metaforu üreten (KÖ24) ve (KÖ28) “*Bana haklarımı öğretti.*” ve “*Çocuk haklarını öğrendik kaç yaşından sonra çalışacağımızı...*” cümlelerini gerekçe göstererek sosyal bilgileri hak kavramı ile tanımlamışlardır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kaynaştırma öğrencileri ile normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri benzer metaforlara ilişkin oluşturulan ortak kategoriler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Kaynaştırma Öğrencileri İle Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar Arasındaki Benzerlikler

Normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar	Ortak kategoriler	Kaynaştırma öğrencilerinin ürettikleri metaforlar
Tarih, Geçmiş, Tarihi Eser, Tarih Defteri, Müze	Geçmişe Ait Olan	Tarih, Geçmiş
Kültür, Hayat, Bilim, Bilgi, Genel Bilgi, Akıl	Öğretici Olan	Öğretmen, Okul
Din Kültürü	Diğer Derslere Benzetilen	Türkçe, Beden Eğitimi, Bütün Dersler
Öğüt	Yol Gösterici Olan	Pusula, Harita, Türkiye Haritası

Tablo 5 (devamı)

Normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar	Ortak kategoriler	Kaynaştırma öğrencilerinin ürettikleri metaforlar
Tarihi Küp	Eğlendirici Olan	Oyun
El Feneri	Aydınlatıcı Olan	Güneş, Işık, Yıldız
Doğa, Hava Durumu, Çevre, Doğal Kaynak	Doğayı Yansıtan	Doğa

Tablo 5 incelendiğinde normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sosyal bilgilere ilişkin ürettikleri metafor kategorilerinden “geçmişe ait olan”, “öğretici olan”, “diğer derslere benzetilen”, “yol gösterici olan”, “eğlendirici olan”, “aydınlatıcı olan” ve “doğayı yansıtan” kategorilerinin ortak olduğu görülmektedir. “Geçmişe ait olan” kategorisinde her iki öğrenci grubunun sosyal bilgileri “tarih” ve “geçmiş” kavramlarıyla açıklamışlardır. Normal gelişim gösteren öğrenciler “tarih” ve “geçmiş” metaforlarına ek olarak “tarihi eser”, “tarih defteri” ve “müze” kavramlarını da metafor olarak kullanmışlardır. Buradan hareketle her iki öğrenci grubunun sosyal bilgiler dersi içerisinde tarihi ayrı ve önemli bir yeri olan bir branş olarak algıladıkları sonucuna ulaşılabilir.

“Öğretici olan” kategorisi her iki grupta da yer alan fakat farklı metaforları içeren kategoridir. Bu kategoride yer alan metaforlara bakıldığında her iki öğrenci grubunun da sosyal bilgilerin öğretici olduğu konusunda hemfikir olduğu sonucuna ulaşılır. Ancak metaforlar incelendiğinde normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforların soyut, kaynaştırma öğrencilerinin ürettiği metaforların somut kavramlar olduğu dikkat çekici bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Diğer derslere benzetilen” kategorisinde normal gelişim gösteren öğrenci grubu sosyal bilgileri din kültürü dersine benzetirken; kaynaştırma öğrencileri Türkçe, Fen Bilgisi ve diğer derslere benzetmişlerdir. Bu nokta bizi, her iki grupta yer alan öğrencilerin sosyal bilgilerin farklı disiplinlerle olan ilişkisini anlamlı buldukları sonucuna ulaştırmaktadır. “Yol gösterici olan” kategorisi de her iki grubun metafor ürettiği ortak kategorilerden biridir. Üretilen metaforlara bakıldığında öğrencilerin sosyal bilgilerin yol gösterici olduğunu vurguladıkları görülür. Bu kategoride dikkat çekici nokta “öğretici olan” kategorisinde olduğu gibi normal gelişim gösteren öğrencilerin sosyal bilgileri “öğüt” kavramı ile yol gösterici yönünü vurgularken; kaynaştırma öğrencilerinin derste materyal olarak kullanılan “harita” ve “pusula” kavramları ile yol gösterici yönünü vurgulamalarıdır.

“Eğlendirici olan” kategorisi iki grubunda birer metafor ürettiği ve oyun kavramının vurgulandığı kategoridir. Buradan hareketle öğrencilerin sosyal bilgileri oyunlarla öğrenmeye olumlu baktıkları sonucuna ulaşılabilir. “Aydınlatıcı olan” kategorisinde normal gelişim gösteren öğrencilerin sosyal bilgileri el feneri; kaynaştırma öğrencilerinin ise güneş, yıldız ve ışık kavramlarına benzettikleri görülmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında kaynaştırma öğrencilerinin doğrudan doğadan bulunan kavramları metafor olarak kullandığı, normal gelişim gösteren öğrencinin “el feneri” ile işlevsel olanı kullanmaya yatkın olduğu çıkarımı yapılabilir.

“Doğayı yansıtan” kategorisinde her iki grupta “doğa” metaforu görülürken, normal gelişim gösteren öğrencilerde ek olarak “hava durumu”, “çevre”, “doğal kaynak” metaforlarını üretmişlerdir. “Doğa” metaforunu açıklarken normal gelişim gösteren öğrencinin sosyal bilgilerin doğayı yansıttığının altını çizdiği; kaynaştırma öğrencisinin ise sosyal bilgilerin çevreyi temiz tutmayı öğrettiğini vurguladığı görülür. Bu noktadan hareketle kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgilerin davranış geliştirme yönüne odaklandığı sonucu çıkarılabilir. Buna ek olarak normal gelişim gösteren öğrencilerin sosyal bilgileri “hava durumu” gibi bazen sıkıcı bazen eğlenceli bulunduğu ve bilgilerin kaynağı olarak tanımladığı görülmektedir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kaynaştırma öğrencileri ile normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar arasındaki farklılıklar ve farklı kategoriler Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Kaynaştırma Öğrencileri İle Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar Arasındaki Farklılıklar

Normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar	Farklı kategoriler	Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin ürettikleri metaforlar
Yenilik, İcat	Yenilik Yansıtan	-
-	Sosyal Hayat/Davranış İçeren	Sosyal Hayat, Görgü Kuralları, Güzel Davranış, Saygı
Atatürk, Vatan, Bayrak Demokrasi, Dayanışma, Savaş, Barış	Milli Duyguları Yansıtan	-
-	Olumsuz Olan	Bilmece, Soru
-	Gerekli Olan	Su, Yemek
Cevap, Anlam, Belgesel, Hayatın Anlamı, Zaman	Diğer	Hak, Haklarımız

Tablo 6 incelendiğinde normal gelişim gösteren öğrenciler kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerden farklı olarak “yenilik yansıtan”, “milli duyguları yansıtan” ve “diğer” kategorilerinde metaforlar üretirken; kaynaştırma öğrencilerinin ise “sosyal hayat/davranış içeren”, “olumsuz olan”, “gerekli olan” ve diğer kategorilerinde normal öğrencilerden farklı metaforlar ürettiği görülmektedir. Normal gelişim gösteren öğrencilerin “yenilik yansıtan” kategorisinde sosyal bilgileri “yenilik” ve “icat” kavramlarıyla tanımladıkları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin sosyal bilgilerin programında bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı içinde yer alan “zaman ve kronolojiyi fark etme” kazanımını elde ettiklerini göstermektedir.

Kaynaştırma öğrencileri ile normal gelişim gösteren öğrencilerin ürettikleri metaforlar arasındaki kayda değer farklardan biri kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgileri “sosyal hayat”, “görgü kuralları”, “güzel davranış” ve “saygı” metaforları ile tanımlamalarıdır. Kaynaştırma eğitiminin temel amaçlarından birinin yetersizliğe sahip bu öğrencilerin toplumdaki sosyal bilgilerinin önüne geçmek ve akranlarının arasında olmalarını sağlayarak onları sosyalleştirmek olduğunu düşünürsek, öğrencilerin ürettiği bu metaforlar sosyal bilgiler dersinin bu amaca hizmet etmede başarı sağladığını ortaya çıkarmaktadır. “Milli duyguları yansıtan” kategorisi sadece normal gelişim gösteren öğrencilerin metafor ürettiği kategorilerden bir diğeridir. Bu kategoride öğrencilerin “Atatürk”, “vatan”, “demokrasi”, “dayanışma”, “savaş”, “barış” metaforlarını geliştirdiği görülür. Buradan hareketle sosyal bilgiler dersinin öğrenciler üzerinde milli tarih bilinci oluşturduğu sonucuna ulaşılabılır.

Akranlarından farklı olarak kaynaştırma öğrencilerinin metafor geliştirdiği kategorilerden biri “olumsuz olan” kategorisidir. Bu kategoride öğrenciler “soru” ve “bilmece” metaforlarını üretmişlerdir. Öğrencilerin metaforlarına dayanak gösterdikleri cümleler incelendiğinde kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler müfredatını zor buldukları sonucu çıkarılabilir. Sadece kaynaştırma öğrencilerinin metafor geliştirdiği bir diğer kategori “gerekli olan” kategorisidir. Öğrenciler bu kategoride sosyal bilgileri “su” ve “yemek” metaforları ile açıklamışlardır. Bu noktadan hareketle kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgileri gerekli bir ders olarak algıladıkları sonucuna ulaşılabılır.

İki öğrenci grubunun da farklı metaforlar ürettiği “diğer” kategorisinde kaynaştırma öğrencileri “hak” ve “haklarımız” metaforları ile sosyal bilgileri tanımlamışlardır. Bu durum sosyal bilgiler programı içerisinde yer alan “hak” kavramının kaynaştırma öğrencilerinin dikkatini çektiğini ortaya çıkarmaktadır. Normal gelişim gösteren öğrenciler bu kategoride “cevap”, “anlam”, “belgesel”, “hayatın anlamı” ve “zaman” metaforlarını üretmişlerdir. Bu metaforlara gerekçe olarak yazdıkları cümleler incelendiğinde öğrencilerin sosyal bilgileri çoğunlukla soyut kavramlarla açıkladıkları ve sosyal bilgilerin sorulara cevap vermesi, geçmişin ve hayatın anlamını açıklaması, geçmiş ve gelecek zaman arasında bağ kurması yönüyle derse karşı olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılabilmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sosyal bilgiler kavramına ilişkin metaforlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre normal gelişim gösteren öğrencilerin dokuz kategoride 33 metafor; kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin 11 kategoride 25 metafor ürettiği görülmüştür. Her öğrenci grubu da sosyal bilgileri çoğunlukla “tarih” ve “geçmiş” kavramlarıyla açıklamışlardır. Normal gelişim gösteren öğrenciler “tarih” ve “geçmiş” metaforlarına ek olarak “tarihi eser”, “tarih defteri” ve “müze” kavramlarını da metafor olarak kullanmışlardır. Buradan hareketle her iki öğrenci grubunun sosyal bilgiler dersi içerisinde tarihi ayrı ve önemli bir yeri olan bir branş olarak algıladıkları sonucuna ulaşılabilir. Bu sonuç Güven ve Akhan’ın (2010) çalışmalarıyla paralellik göstermektedir. Sosyal bilgiler programı içerisinde tarih disiplini diğer disiplinlere nazaran konu açısından daha fazla yer kaplamaktadır; ancak diğer disiplinlerin de öğretmenler tarafından vurgulanması sağlanabilir.

Kaynaştırma öğrencilerin eğitimlerinin nihai amacının onların toplumsallaşmasına yardımcı olmak ve öğrenciye bağımsız yaşam becerileri kazandırmak olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin ürettikleri “sosyal hayat, saygı, güzel davranış” gibi metaforlar bize sosyal bilgiler dersinin bu amaca hizmet ettiğini göstermektedir. Sosyal bilgiler programında yer alan değerlerin öğretmenler tarafından daha sık vurgulanması hem kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin hem de normal gelişim gösteren öğrencilerin iyi bireyler olarak yetişmesine katkı sağlayacaktır. Kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin “olumsuz olan” kategorisinde ürettikleri “soru, bilmece” metaforlarının gerekçeleri incelendiğinde sosyal bilgiler dersinin zor olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu noktadan hareketle kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi sürecinde karşılaştıkları soruları anlamakta zorlandıkları düşünülebilir. Bu noktada öğretmenler soru sorarken somutlaştırmaları ve ipuçları vererek öğrencinin soruları tam anlamalarını sağlamalıdır.

Kaynaştırma öğrencilerinin “gerekli olan” kategorisinde kullandıkları “yemek” metaforu Gömleksiz, Kan ve Öner’in (2013) çalışmalarında elde ettikleri sonuç ile benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin normal gelişim gösteren öğrencilerden farklı olarak ürettikleri “yemek ve su” metaforları sosyal bilgiler dersine ihtiyaç duydukları sonucunu ortaya koymaktadır. Her iki öğrenci grubu da eğlendirici olan kategorisinde sosyal bilgiler dersinde kullanılan yöntemlerin öğrenmelerine yaptığı etkiyi vurgulayan gerekçeler sunmuşlardır. Öğrencilerin “oyun” olarak değerlendirdikleri bu etkinliklere derslerde daha sık yer verilmesi iki öğrenci grubunun da öğrenmelerini kolaylaştıracak ve öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı olumlu bir tutuma sahip olmalarına yardımcı olacaktır.

Normal gelişim gösteren öğrencilerin “yenilik yansıtan” kategorisinde metaforlar ürettikleri görülürken kaynaştırma öğrencilerinin bu kategoride hiç metafor üretmedikleri görülmektedir. Buradan hareketle kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sosyal bilgiler dersinin kazandırmayı hedeflediği değişim ve sürekliliği algılaya becerisini kazanmada güçlük çektikleri düşünülebilir. Bu noktada sosyal bilgiler programı içerisinde yer alan ve soyutluk taşıyan becerilerin kazandırılmasında yöntem ve tekniklerin kullanımına ilişkin çalışmalar yapılabilir.

Öğrencilerin “Öğretici olan” kategorisine ilişkin olarak öğrencilerin sosyal bilgileri tanımlamada “öğretmen” metaforunu kullanmaları Yaşar, Gürgoğan-Bayır (2010) tarafından yapılan çalışmaya benzer bir sonuçtur. Kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgileri açıklarken kullandıkları metaforlar genellikle somut, normal gelişim gösteren öğrencilerin kullandıkları metaforların ise soyut kavramlardan oluşmuştur. Örneğin kaynaştırma eğitimi alan öğrenciler “öğretici olan” kategorisinde “öğretmen ve okul” gibi somut metaforlar üretirken; normal gelişim gösteren öğrencilerin bu kategoride “kültür, hayat, bilim, bilgi, akıl” gibi soyut kavramlar ürettikleri görülmüştür. Aynı şekilde her iki öğrenci grubunun “Yol gösterici olan” kategorisinde ürettikleri metaforlara bakıldığında normal gelişim gösteren öğrencilerin sosyal bilgileri soyut bir kavram olan “öğüt” kavramı ile; kaynaştırma öğrencilerinin derste materyal olarak kullanılan “harita” ve “pusula” kavramları ile yol gösterici yönünü vurgulamaları bu duruma örnek teşkil etmektedir. Buradan kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin soyut kavramları ilişkilendirmede güçlük yaşadıkları ve derste kullanılan materyalleri somut olduğu için daha rahat şekilde sosyal bilgiler ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Dolayısıyla sosyal bilgiler dersi öğretim süresince kullanılan kavramlar öğretmen tarafından somutlaştırılarak kullanılmalıdır.

Sonuç olarak kaynaştırma eğitimi bağlamında sosyal bilgiler öğretimi üzerine yapılan çalışmaların çerçevesi genişletilmeli, kaynaştırma öğrencilerin sosyal bilgilere ilişkin algıları farklı yöntemler kullanılarak daha geniş şekilde ortaya konulmalı ve sosyal bilgiler dersinin kavram, beceri ve değerler ağı buna göre şekillendirilmelidir.

Kaynaklar

- Arıkan, R. (2013). *Araştırma yöntem ve teknikleri [Research methods and techniques]* (Expanded 2nd ed). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve nitel araştırma deseni [Qualitative inquiry and research design choosing among five approaches]* (3.baskı) [3rd ed.], (M.Bütün & S.B.Demir, Çev. Ed./Trans. Ed.), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Demir, Ö. O. (2014). Nitel araştırma yöntemleri [Qualitative research methods]. K. Böke (Ed.), *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri [Research methods in social sciences]* içinde (ss. 286-314). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Demirezen, S., & Akhan, N. E. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşleri [Social studies teachers' views on inclusive practices]. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(USBES Özel Sayı II), 1206-1223.
- Gömlüksiz, M., Kan, A. & Öner, M. (2013). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin metaforik algıları [Metaphoric of primary school students' social studies lesson perceptions]. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 419-436.
- Görmez, E. (2016). Kaynaştırma öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik performans düzeyleri [Mainstreaming students' performance levels towards social studies]. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 144-158.
- Güven, S. & Akhan, N. E. (2010). İlköğretim 6. ve 7. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin öğeleri açıklamak için kullandıkları metaforlar üzerine bir araştırma [Elementary school 6th and 7th grade students' social studies course research on the metaphors they use to describe]. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1, 136-172.
- Kargın, T. (2006). Kaynaştırma: Temel kavramlar, tarihçe ve ilkeler [Mainstreaming: Basic concepts, history and principles]. B. Sucuoğlu & T. Kargın (Eds.), *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları, yaklaşımlar yöntemler teknikler [Mainstreaming applications in primary education, approaches, methods techniques]*, içinde (ss. 21-74). İstanbul: Morpa Yayınları.
- Kırcaali- İftar G. (1992). Özel eğitimde kaynaştırma [Inclusion in special education]. *Eğitim ve Bilim*, 16, 45-50.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Punc, K. (2016). *Sosyal araştırmalara giriş nitel ve nicel yaklaşımlar [Introduction to social research quantitative and qualitative approaches]* (3rd ed.) (D. Bayrak, H. Arslan, & Z. Akyüz, Çev./Trans.) Ankara: Siyasal Kitabevi. [The publication year of the original book is 2013]
- Topçu, E. & Katılmış, A. (2013). Yarı zamanlı kaynaştırma eğitimi alan ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik düşünceleri [The thinking of middle school students with semi-intensive integration education]. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 3(3), 48-81.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip olduğu zihinsel imgeler [Mental imagery that teacher candidates have about student concept]. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Yaşar, Ş., & Gürdoğan-Bayır, Ö. (2010). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin bakış açısıyla sosyal bilgiler [Social information from the point of view of primary 5th grade students]. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(9), 1213-1225.
- Yaylacı, Z., & Aksoy, B. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimindeki yeterlilikleri [Competence of social science teachers in inclusive education]. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 19-40.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri [Qualitative research methods in the social sciences]* (Expanded 9th ed.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education

Year: 2018, Volume: 19, No: 4, Page No: 679-697

DOI: 10.21565/ozelegitimdergisi.376764

RESEARCH

Received Date: 18.01.18

Accepted Date: 18.08.18

OnlineFirst: 30.08.18

Perceptions of Normally Developing Students and Students with Special Needs Regarding the Metaphor of Social Studies Concept

Sevil Büyükalın *

Gazi University

Zeynep Yaylacı **

Gazi University

Abstract

The aim of this study is to reveal the metaphor perceptions of students with normal development and special needs regarding the concept of social information. In this study, a phenomenological pattern, a qualitative research model, was used. The study group of the study is composed of 72 students who attended public schools in Karabük, Turkey during the 2016-2017 academic year, 30 of which received inclusive education. In order to gather the study data, the participants were asked to fill in the blanks in the statement: "Social studies is like; because". Content analysis was used in the analysis of the data obtained from the study. The findings of the study indicated that normally developing students produced a total of 33 metaphors under 9 categories, whereas students with special needs produced a total of 25 metaphors under 11 categories. As a result of the study revealed that the students predominantly associated the concept of social studies to the concepts of "history" and "the past" predominantly. In comparison with students with normal development, students with special needs included in the study produced mostly concrete metaphors regarding the concept of social studies. Another significant difference between two groups of participants was that the students with special needs emphasized several points regarding the concept of social studies through their metaphors: social studies courses are necessary for them and social studies courses offer them the opportunity to socialize and learn about good manners and behavioural rules.

Keywords: Social studies, metaphor, inclusion, students with special needs, students with normal development.

Recommended Citation

Büyükalın, S., & Yaylacı, Z. (2018). Perceptions of normally developing students and students with special needs regarding the metaphor of social studies concept. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education*, 19(4), 679-697. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.376764

*Assist. Prof., E-mail: sevilb@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4955-4405>

**Corresponding Author: E-mail: zeynepyaylac@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4380-3079>

Along with social development, the education system is also changing and evolving. One of the features of today's educational system which makes it contemporary is that it places importance on individual differences and can thus be shaped accordingly. One of the visible examples of this is the adoption and implementation of inclusive education. Inclusive education refers to an educational setting in which students with special needs are served along with normally developing students in a manner that, when necessary, students with special needs are provided with supportive educational services (Kircaali- İftar, 1992). While this can be expressed in terms of providing equal opportunity, it offers benefits to both students with special needs and students with normal development.

The major advantages of inclusive education for students with normal development include awareness of individual differences and the adoption of a realistic perspective. The major advantages for students with special needs include the avoidance of isolation from society, the acquisition of new skills through the observation of peers, and the learning of social life (Kargin, 2006). When the structure of the program is examined, one of the lessons that will be effective in bringing these skills to students with special needs is the social studies. This is because social studies courses reinforce the basic and practical skills which are needed by students with special needs to maintain a regular social life, including communication, observation, empathy, social involvement, creativity, making comparisons and decision-making, as well as academic skills such as the use of printed visual materials, doing scientific research, reading, and using tables and graphics. Social studies courses are also student-centered and teach students to learn, a major requirement of skill learning (Yaylacı and Aksoy, 2016).

In order for inclusive education to provide all of these advantages, both teacher training programs and curriculum development processes should be developed while taking into consideration the students with special needs. Similarly, the educational program of social studies courses should also consider the needs of such students. This study aims at revealing the metaphor perceptions of students with normal development and students with special needs regarding the social studies concept in order to see how students perceive both the educational program of the course and the teaching-learning processes involved in the course. It is thought that the findings of the study can be used to improve the social studies course to better meet the demands of the students with special needs.

Studies in the Field of Social Studies in the Context of Inclusive Education

When studies about inclusive education in the field of social studies education are examined, studies on social studies teachers' opinions of qualifications and practices related to inclusion and studies about the applications of students with special needs in social studies courses are seen. Topçu and Katılmış (2013) aimed to determine the thoughts of middle school students who took part-time inclusive education training in their study "Opinions of Middle School Students Taking Part Time Inclusive Education in Social Studies Courses" as a result of these qualities of social studies courses. A total of 30 students with special needs studying in certain middle schools in Manisa provincial center were identified as participants in the study. The research data were obtained using a semi-structured interview form developed by researchers and with necessary corrections made by obtaining expert opinions in the development phase. As a result of the study, it was concluded that the attitudes of middle school students towards social studies course were generally positive.

Yaylacı and Aksoy (2016) studied 102 social studies teachers working in Ankara provincial center (Çankaya, Yenimahalle, Keçiören) in order to determine whether their social studies teachers had sufficient knowledge and skills in inclusive education in their study titled "Sufficiency of Social Studies Teachers in Integration Education." According to the findings at the end of the study, it was determined that the social studies teachers had sufficient knowledge and skills in planning and organizing the teaching processes in inclusive education but were insufficient in terms of monitoring and evaluation processes as well as ensuring professional development. In addition, social studies teachers supported inclusive education; but they did not see themselves as sufficiently qualified in inclusive education.

Demirezen and Akhan (2016) interviewed 21 social studies teachers working in Antalya provincial center in order to evaluate the opinions of social studies teachers regarding inclusive education practices in their study titled "Social Studies Teachers' Opinions about Integration Applications." As a result of their study, it was found that inclusion applications were not efficient in social studies lessons, that teachers were not able to perform at the level they wanted and considered themselves as unqualified in inclusive education. Görmez (2016) aimed to determine the performance levels of students with special needs in middle school social studies courses in inclusive classrooms in the study entitled "Performance Levels of Students with Special Needs in Social Studies Courses". The unstructured observation technique was used in order to demonstrate the performance level of students with special needs. In this study conducted with 14 middle schools in Van province and 39 students with special needs in these schools, it was determined the majority of the students with special needs consisted of children who had a learning difficulty; and it was concluded that the performance levels of these students in social studies courses were not at a good level and that there was a very significant difference between the level expected of a student in the Individualized Education Program and the current level of the student.

Apart from these studies, there were no studies showing the perceptions of the students regarding the concept of social studies in the search made with the words "metaphor", "inclusion", "social studies". For this reason, the aim of the research is to reveal the metaphor perceptions of "social studies" concept of students with normal development and students with special needs.

1. What categories can metaphors developed by students with normal development be classified under?
2. What categories can metaphors developed by students with special needs be classified under?
3. Are there similarities between the metaphors produced by students with and without special needs?
4. Are there differences between the metaphors produced by students with and without special needs?

Method

In the study, a phenomenological pattern in qualitative research applications, including many variables, controversial methods and research applications (Punch, 2016). Phenomenology is a research method which focuses on experiences, perceptions, orientations, concepts and situations in the world that people are aware of but do not have a deep and detailed understanding (Yıldırım and Şimşek, 2013). Criterion sampling, a purposive sampling method, was used for the study group sampling. In the criterion sampling method, those meeting pre-determined criteria for the sampling method (Yıldırım and Şimşek, 2016) are included. The criteria of the study has been determined as both student groups having taken social science courses, the second group students benefiting from inclusive education, and the voluntary participation of the students. The study was carried out with 72 students who have attended to the public schools in Karabük during the 2016-2017 academic year, 30 of which have received inclusive education.

The data of the study was collected using a survey questionnaire form. In the first part of the form, there are two questions regarding the gender and class of the students; while in the second part of the questionnaire, students are asked to put forth their metaphor perceptions on the concept of social studies by asking participants to fill in the blanks of the sentence "Social studies is like; because". Content analysis was used in the analysis of the data obtained from the study. First of all, all the metaphors developed by the participants were checked in terms of completeness. Then themes were identified. During this step the common points and analogy included in the metaphors produced by the participants were taken into consideration. The metaphors developed by students with normal development were grouped under 10 categories, while the metaphors developed by students with special needs were grouped under 11 categories. In order to establish the validity of the study the participants were selected among those who volunteered to participate in the study: In addition, the study was carried out by ensuring the necessary time period was provided and each participant completed the survey individually. To ensure the reliability of the study, the formula developed by Miles and Huberman was employed ($Reliability = \frac{consensus}{consensus + dissensus}$). Based on the feedback from the reviewers the categories of four metaphors were modified and the reliability was found to be 0.93 ($\frac{54}{54+4} = 0.93$). The metaphors were

classified into two groups: those developed by students with normal development and those developed by students with special needs. Then these groups and the metaphor categories observed in two participant groupings were compared.

Discussion of Findings, Conclusion and Recommendations

The findings of the study indicated that students with normal development produced a total of 33 metaphors under nine categories and students with special needs produced a total of 25 metaphors under 11 categories. Each student group predominantly explained social studies with the concepts of "history" and "the past". In addition to the "history" and "the past" metaphors, students with normal development used the concepts of "historical monuments," "history books," and "museums" as metaphors. From here it is possible to reach the conclusion that each student group perceives history as a branch with an important place in the social studies course. This result is parallel to the studies of Güven and Akhan (2010). In social sciences, history takes up more space than other disciplines; however, an emphasis on other disciplines can be provided by teachers.

Considering that the ultimate goal of the inclusive education is to help students socialize and give students independent living skills, the metaphors such as "social life, respect, good behavior" that the students produced show us that the social studies course serves this purpose. The more frequent emphasis of the values in the social studies program by teachers will contribute to the development as good individuals of students with special needs as well as students with normal development. When the reasons of the "question, riddle" metaphors produced by the students in the "negative" category are examined, it is seen that the social studies course is perceived to be difficult. Thus, it can be thought that students with special needs have difficulty understanding the questions they face during social studies courses. At this point, teachers must concretize and provide clues to enable students to fully understand the questions asked.

The metaphor of "food" that students with special needs used in the "required" category is similar to the results obtained by Gömleksiz, Kan and Öner (2013) in their study. The "food and water" metaphors that students with special needs produced differing from students with normal development reveals the need for social studies courses. In the "entertaining category" of both student groups, they presented reasons emphasizing the impact that methods used in social studies lessons have on their learning. The inclusion of these activities, which students consider as "games", more regularly in the course will facilitate the learning of the two groups of students and help students to have a positive attitude towards the social studies course.

While students with normal development produce metaphors in the "reflecting innovation" category, students with special needs do not produce any metaphors in this category. From this it can be considered that the students with special needs have difficulty in acquiring the ability to perceive change and continuity that the social studies course aims to provide. At this point, studies on the use of methods and techniques for the provision of abstract skills included in the social studies program can be carried out.

The use of the "teacher" metaphor by students in defining social studies in relation to the "teaching category" is similar to results of the study by Yaşar and Gürdoğan-Bayır (2010). While the metaphors used by students with special needs to explain social studies are predominantly concrete concepts, those used by students with normal development are composed of abstract concepts. For example, while students with special needs produced concrete metaphors such as "teacher" in the "teaching" category; students with normal development have been shown to produce abstract concepts such as "culture, life, science, knowledge, reason" in this category. Likewise, when the metaphors produced in the "guidance" category of both groups of students are considered, the students showing normal development associating social studies with the abstract concept of "instruction"; while students with special needs emphasizing guidance with the "map" and "compass" concepts used in the course material, can be shown as an example of this. It was observed that students with special needs had difficulty in associating abstract concepts and relating the materials used in the lesson with social studies more easily because they were concrete. Therefore, the concepts used during social studies lesson should be concretized when used by the teacher.

As a result, the framework of studies on social studies teaching in the context of special needs education should be expanded, the perceptions of students with special needs regarding social studies should be made wider by using different methods and the concept, skills and values of Social Studies course should be shaped accordingly.